

KOTORSKA BISKUPIJA

BISKUPSKO REĐENJE KOTORSKOG BISKUPA MONS. MLADENA VUKŠIĆA

GLAVNI ZAREĐITELJ:

✠ DRAŽEN KUTLEŠA,
zagrebački nadbiskup metropolit

SUZAREĐITELJI:

✠ ZDENKO KRIŽIĆ,
splitsko-makarski nadbiskup metropolit

✠ RROK GJONELLASHAJ,
barski nadbiskup

sa svim nazočnim biskupima,
u zajedništvu sabranih prezbitera i đakona,
redovnika i redovnica te Božjega naroda

KOTORSKA KATEDRALA – MANJA BAZILIKA SV. TRIPUNA
SUBOTA, 23. STUDENOG 2024., u 11:00

MONS. MLADEN VUKŠIĆ

ŽIVOTOPIS

FRA MLADEN VUKŠIĆ rođen je 28. prosinca 1965. godine u Ljubuškom od roditelja Mirka i Jagode r. Lauc. Djetinjstvo je proveo u mjestu Otok koje pripada župi Vitina u kojoj je i kršten 16. siječnja 1966. godine. Osnovnu, pučku školu pohađao je u Vitini od 1972. do 1980. godine. Srednju strukovnu školu, smjer strojarski tehničar završio je u Ljubuškom 1984. godine.

Franjevački habit obukao je na Humcu 14. srpnja 1984. čime je stupio u Novicijat Hercegovačke franjevačke provincije. Prve redovničke zavjete položio je 15. srpnja 1985. godine. Potom odlazi na služenje vojnog roka, prvo u Skoplje, a potom u Kumanovo.

Filozofsko-teološki studij pohađao je na Franjevačkoj teologiji u Makarskoj (1986. – 1989.) te u Bologni (1989.-1992.) gdje je diplomirao.

Svečane zavjete u Redu manje braće položio je 16. rujna 1990. na Kočerinu. Biskup Pavao Žanjić zaredio ga je za đakona 29. lipnja 1991. godine u Mostaru, a za svećenika 26. srpnja 1992. u Čitluku.

Nakon svećeničkog ređenja preuzeo je službu župnoga vikara na Humcu te pomoćnog odgojitelja novaka sve do rujna 1994. godine kada odlazi u Rim na studij Pastoralna mladih i Katehetike. Za boravka na Humcu 1992. godine pokrenuo je prvo bratstvo Franjevačke mladeži (Frame) na području hrvatskih provincija. Na Papinskom sveučilištu Salesianum 1997. godine postiže magisterij s temom „*Predavač religije kao odgojitelj*“.

Završivši studij, uprava Provincije ga imenuje odgojiteljem bogoslova, tj. braće s privremenim zavjetima, u samostanu Hercegovačke franjevačke provincije u Dubravi u Zagrebu te na toj službi ostaje do 2000. godine. Nakon toga obavljao je sljedeće službe: gvardijana i župnika u Slanom do 2003. godine, župnika u Posuškom Gracu do 2010. godine, župnika na Kočerinu do 2013. godine te župnika u Posušju. Uz to, četiri puta je biran za člana uprave Hercegovačke franjevačke provincije, bio je duhovni asistent Franjevačkog svjetovnog reda i Franjevačke mladeži.

FRANCISCUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Dilecto Filio **Juvenali Vukšić, O.S.M.**, Faciens Ministro Definito Provinciae Franciscanae Beatae Mariae Virginis in Caelum Assumptae et Cucioni patrocinae Immaculatae Conceptionis B.M.V. in opido vob. **Povungje**, electo Episcopo **Cathacensi**, salutem et Benedictionem. **Vece** benedicta in multecibus est Beata **Maria** Virgo, quoniam benedictio Altissimi per eam affulget hominibus ad Evangelii gaudium vocatis. Nos igitur, sub materno praesidio **Deiparae** Vicinis ministerium Petrinum explicantes, inter plucima negotia communitatibus ecclesialibus sacrorum Antistitium modestamine orbatus congrue providere nitimur. Cum quidem **Ecclesia Cathacensis**, post translationem eius postremi Pastoris **Veneza** **fratris Joannis Trizonia** ad **Ecclesiam Pacentinam** et **Polsensem**, novum desideret Episcopum, te, dilecte Fili, aptum censimus ad illud minus obeundum propter sacerdotales humanasque tuas virtutes in familia **Secretariae Status**, **Nostreae** Apostolicae potestatis et auctoritatis plenitudine, his **Litteris** libenter te Episcopum **Cathacensem** constituimus, debitis datis iuribus congruisque impositis obligationibus, secundum **Codicis Iuris Canonici** normas. Ordinationem autem episcopalem a catholico Episcopo, quem elegeris, extra **Urbem** accipere poteris, servatis **liturgicis praesciptions**; prius tamen tuum erit esse fidei professionem facere atque ius iurandum **fidelitatis in Nos Nostrosque Successores** nuncupare. **Practerea**, electum et **populum** dioecesis tuae huius electionis certiores facies, quibus suadendus ut te venientem novum **Praesidem** prompto animo suscipiant ac libenter sequantur. Denique, dilecte Fili, **Spirituum Sanctium** peccantium ut **spiritualis benedictionis** ubertate operam tuam pro dilecta dioecesi **Cathacensi** fecundet, intercedentibus **Immaculata Maria** **Virgine**, **S. Joseph**, eius castissimo Sponso, **S. Cyrillone**, dioecesis tuae **Patrono**, ac **celestis Sanctis** e **Sinu Sanctoctorum**. Datum **Romae**, **Latezani**, die duodecimo mensis **Septembris**, anno **Dominici** **bismillesimo** **vicesimo** **quarto**, **Pontificatus** **Nostri** **duodecimo**.

Franciscus

Franciscus Vukšić, Tituli Episcopi

Bula biskupskog imenovanja mons. Mladena Vukšića

FRANCISCUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI dilecto
Filio IUVENALI VUKŠIĆ, O.F.M., hactenus Ministro Definitori
Provinciae Franciscanae Beatae Mariae Virginis in Caelum Assumptae
et Curioni parociae Immaculatae Conceptionis B.M.V. in oppido v.d.
Posušje, electo Episcopo Catharensi, salutem et Benedictionem.

Vere benedicta in mulieribus est Beata Maria Virgo, quoniam benedictio Altissimi per eam affulget hominibus ad Evangelii gaudium vocatis. Nos igitur, sub materno praesidio Deiparae Virginis ministerium Petri-
num explicantes, inter plurima negotia communitatibus ecclesialibus
sacrorum Antistitum moderamine orbatis congrue providere nitimur.
Cum quidem Ecclesia Cathedralis Catharensis, post translationem eius
postremi Pastoris Venerabilis Fratris Ioannis Štironja ad Ecclesiam Paren-
tinam et Polensem, novum desideret Episcopum, te, dilecte Fili, aptum
censemus ad illud munus obeundum propter sacerdotales humanasque
tuas virtutes in familia tua religiosa hucusque diligenter expletas. Con-
siderato ergo consilio Dicasterii pro Episcopis et sententia Secretariae
Status, Nostrae Apostolicae potestatis et auctoritatis plenitudine, his
Litteris libenter te Episcopum CATHARENSEM constituimus, debitis
datis iuribus congruisque impositis obligationibus, secundum Codicis
Iuris Canonici normas. Ordinationem autem episcopalem a catholico
Episcopo, quem elegeris, extra Urbem accipere poteris, servatis liturgicis
praescriptis; prius tamen tuum erit rite fidei professionem facere atque
ius iurandum fidelitatis in Nos Nostrosque Successores nuncupare. Prae-
eterea clerum et populum dioecesis tuae huius electionis certiores facies,
quibus suademus ut te venientem novum Praesulem prompto animo
suscipiant ac libenter sequantur. Denique, dilecte Fili, Spiritum Sanctum
precamur ut spiritalis benedictionis ubertate operam tuam pro dilecta
dioecesi Catharensi fecundet, intercedentibus Immaculata Maria Virgi-
ne, S. Ioseph, eius castissimo Sponso, s. Tryphone, dioecesis tuae Patrono,
ac ceteris Sanctis e Sinu Sanctorum.

Datum Romae, Laterani, die duodecimo mensis Septembris, anno
Domini bismillesimo vicesimo quarto, Pontificatus Nostri duodecimo.

FRANCISCUS PP.

FRANJO BISKUP SLUGA SLUGU BOŽJIH ljubljenom sinu
MLADENU VUKŠIĆU, O.F.M., dosadašnjem definatoru Franjevačke
provincije Uznesenja Blažene Djevice Marije i župniku Župe Bezgreš-
nog začeca BDM u Posušju, izabranom Kotorskom biskupu,
pozdrav i Blagoslov.

Uistinu je blagoslovljena među ženama Blažena Djevica Marija, jer po njoj blagoslov Svevišnjega blista ljudima pozvanima na radost Evanđelja. Tako i Mi, koji pod majčinskom zaštitom Djevice Bogorodice izvršavamo Petrovsku službu, među mnogim obvezama trudimo se prikladno pobrinuti o crkvenim zajednicama koje su lišene biskupskoga upravljanja. Budući da Kotorska biskupija, nakon premještaja njezinoga prethodnoga pastira, časnoga brata Ivana Štironje u Porečku i pulsku biskupiju, očekuje novoga biskupa, tebe, ljubljene sine, smatramo prikladnim za obavljanje ove službe zbog tvojih ljudskih i svećeničkih vrлина dosada marljivo očitovanima u tvojoj redovničkoj obitelji. Razmotrivši dakle savjet Dikasterija za Biskupe i mišljenje Državnog tajništva, puninom Naše apostolske vlasti i autoriteta ovim pismom tebe rado postavljamo KOTORSKIM biskupom, sa svim udijeljenim pravima i danim odgo-varajućim obvezama po normama Zakonika kanonskog prava. Moći ćeš primiti biskupsko ređenje izvan Rima od katoličkog biskupa kojega budeš izabrao, služeći se liturgijskim propisima: no prije toga tvoja će obveza biti da po propisu položiš ispovijest vjere te prisegu vjernosti Nama i Našim Nasljednicima. Osim toga, upoznat ćeš kler i narod tvoje biskupije o ovom izabranju, koje potičemo da tebe, koji dolaziš kao novi biskup, dobrodušno prihvate i da te svesrdno slijede. Konačno, ljubljene sine, molimo Duha Svetoga da obiljem duhovnog blagoslova umnoži tvoj trud za dragu Kotorsku biskupiju, po zagovoru Bezgrešne Djevice Marije, sv. Josipa, njezinoga prečistoga zaručnika, sv. Tripuna, zaštitnika tvoje biskupije te ostalih svetih iz Zaljeva svetaca.

Dano u Rimu, u Lateranu, dvanaestoga dana mjeseca rujna, godine Gospodnje dvije tisuće dvadeset i četvrte, dvanaeste Našega Pontifikata.

FRANJO, papa

„OSTANI VJERAN“

OPIS GRBA MONS. MLADENA VUKŠIĆA

ŠTIT GRBA podijeljen je u dva dijela. Gornje polje, smeđe boje, koja priziva stvarnost zemlje, daje prostor listu vinove loze s viticom, a u donje polje, ispunjeno plavom bojom, smještena je zvijezda s osam vrhova. Dva nosiva znaka u grbu su loza s viticom i zvijezda, a pozadine, smeđa i plava, pružaju naznake za šire čitanje biskupskoga poslanja mons. Mladena Vukšića.

»OSTANI VJERAN«

1. Temeljni motiv grba interpretira biskupsko geslo: »Ostani vjeran«, nadahnuto poticajem apostola Pavla Timoteju, marnom propovjedniku radosne vijesti: »Ostani u onome u čemu si poučen i čemu si vjeru dao, svjestan od koga si sve poučen i da od malena poznaješ Sveta pisma koja su vrsna učiniti te mudrim tebi na spasenje po vjeri, vjeri u Kristu Isusu.« (2Tim 3, 14-15). U nekim prijevodima Novoga zavjeta Apostolov je

poticaj poznat po riječima: »Ali ti ostani vjeran onome čemu si poučen.« Pavao pismo učeniku Timoteju piše iz zatočeništva u Rimu, podsjećajući ga na zadaću koja mu je povjerena: »Raspiruj milosni dar Božji koji je u tebi po polaganju mojih ruku. Jer nije nam Bog dao duha bojažljivosti, nego snage, ljubavi i razbora. Ne stidi se stoga svjedočanstva za Gospodina našega, ni mene sužnja njegova. Nego zlopati se zajedno sa mnom za evanđelje, po snazi Boga koji nas je spasio i pozvao pozivom svetim – ne po našim djelima, nego po svome naumu i milosti koja nam je dana u Kristu Isusu prije vremena vjekovječnih.« (2 Tim 1, 6-10a)

2. Glagol iz Biskupova gesla ostati, iščitavan u evanđeoskoj mudrosti, tiče se vjernosti koja izvire iz životnoga zajedništva s Kristom. Evanđelje po Ivanu protkano je Isusovim pozivom učenicima da ostanu u njemu. U posljednjim poukama u dvorani Posljednje večere Isus upućuje apostole: »Ostanite u meni i ja u vama. Kao što loza ne može donijeti roda sama od sebe, ako ne ostane na trsu, tako ni vi ako ne ostanete u meni. Ja sam trs, vi loze. Tko ostaje u meni i ja u njemu, taj donosi mnogo roda. Uistinu, bez mene ne možete učiniti ništa.« (Iv 15, 4-5). Vjeran Kristu je onaj koji živi s Kristom, štoviše, tko živi u Kristu, od njegova života, jer on je Život. U Evanđelju glagol ostati (*ménein*) znači boraviti, stanovati, imati dom (usp. Iv 1, 38). Kristov učenik ostaje vjeran ako je u Kristu pronašao dom, i ako u okrilju toga doma oblikuje sav svoj život. Stoga, ostati u Kristu znači biti u njemu, pa i kada sve treba napustiti. Štoviše, katkada je potrebno napustiti sve da bi se bilo u Kristu, da bi se moglo »ostati u njemu«. To je vjernost. Isusova slika trsa i loze ističe upravo takav životni odnos. Loza ostaje na životu, ostaje mladica, samo ako je životno navezana na trs. Odsječena, nepovezana s trsom, biva lišena životne snage, života, i stoga nestaje. Kristov učenik, kako na putu osobne vjere tako i u prihvaćanju službe koja mu se u Crkvi povjerava, pozvan je čuvati životnu sraštenost s Kristom jer samo tako »može« ostati vjeran. Vjernost je životna, očitovana povezanošću života sa svojim izvorom. Samo živeći od Krista, moguće je ostati s njime povezan. Izvan te životne sraštenosti, vjernosti nema.

LIST I VITICE LOZE

3. Nosivi identitetski znak na grbu iščitava se u motivu lista loze (lat. vitis vinifera) i vitice što izrasta iz nje. U kulturama Sredozemlja list loze jedan je od najstarijih simbola života. Loza nosi poveznicu s božanskim, s radošću koja oplemenjuje život. Plodovi loze nisu uvijek vidljivi. Treba ih strpljivo čekati, truditi se o konjih, nadati se njihovom urodu. Listovi prethode plodu, ali nestaju ustupajući mjesto plodu. Listovi žute i opadaju kako bi grozdovi mogli biti izloženi sunčevoj svjetlosti i toplini te tako dozrijevati u slatki plod. Stoga je list loze na grbu zlatno-žute boje, koja ujedno pokazuje i umiranje i slavu. Kristova mudrost kazuje da je slava u služenju životu drugih, u davanju života, u umiranju. Tako u zlatnome listu možemo raspoznati smisao biskupske službe: život koji služenjem i sebedarjem omogućuje da drugi »imaju život« (usp. Iv 10,10). To je put služenja u vjernosti koja nas drži povezane s Kristom, istinskim trsom. Loza pripada porodici lozovki (vitaceae), prepoznatljivih po viticama s pomoću kojih se mladice izvijaju pred rodonosnom snagom sunčeva svjetla. Premda jedva zamjetljive, tanke i nježne, vitice (od prasl. viti, lat. viere, plesti) pletu čvrstu povezanost trsa i mladica s okolinom: kakvim zidom, granom stabla ili napetim žicama na koje se grane oslanjaju. Biskupska je služba često nalik viticama koje, premda skrivene ispod grana, omogućuju da mladice razgranatoga Krista/Trsa rastu i urastaju u svijet, šireći se raznim putevima svijeta, kako bi svi osjetili životnu povezanost s Kristom, Istinskim trsom (usp. Iv 15, 1). Vitice su, stoga, slika skrovitosti, skromnosti i služenja Životu koji ih nadvisuje. U vjernosti svome poslanju, biskup, poslušnik Kristovoj riječi upućenoj apostolu Petru, nastoji »učvrstiti svoju braću« na putu vjere. Katkad će ta služba zahtijevati čvrstinu trsa od kojega je oblikovan štap, a katkada mekoću vitice koja traži put do čvrstine – sve kako bi braća i sestre u vjeri, mogli ostati na Kristu trsu. Slika trsa i loze priziva u sjećanje i misao o biskupovoj brizi za »vinograd Gospodnji«, u kojem se zrcali lice Crkve, novoga Božjeg naroda. Nošen tom brigom, pastir moli za Crkvu, svoju zaručnicu: »Zakrili što zasadi desnica tvoja [...]. Gospodine, Bože nad Vojskama, razvedri lice svoje i spasi nas.« (Ps 60, 16.20).

ZVIJEZDA

4. Na donjemu polju istaknuta je zvijezda s osam krakova. Priziva na kršćanski simbolizam broja osam, u kojem se čita ispunjenje koje je započelo Kristovim uskrsnućem. Ta »Punina nad puninama« nadilazi svaku ljudsku mjeru savršenosti i zaokruženosti, otvarajući svijet novosti neprolaznoga, vječnosti koje smo po daru Božjega Duha već sada dionici. Dionici smo te Punine na osobit način po slavlju Kristova otajstva, svakoga prvoga dana u tjednu, koji je ujedno i »osmi dan«, koji vječnošću prožima našu vremenitost i naš zemaljski hod. Tako, uranjajući u dar te novosti, već sada kušamo vječnost koja oplemenjuje našu sadašnjost.

Zvijezda s osam krakova znak je i zaštite Blažene Djevice Marije, zgovornice Crkve na njezinu putu. Presveta Djevica, prva od ljudi uvedena u zbilju Božje slave, poput zvijezde sja i obasjava put Crkve. Kršćani još od najranijih vremena stoga ju zazivaju kao »Zvijezdu jutarnju« i »Zvijezdu mora«, izričući vjerničku sigurnost u njezin moćni zagovor kod svoga Sina u slavi Očevoj. Kao što je zvijezda Sjevernjača (Stella polaris) moreplovcima smjerokaz u noći, tako je Marija svojim primjerom života i molitvenim zagovorom putokaz, kazivateljica puta, Crkvi koja hodočasti svijetom. Vjernici Kotorske biskupije rado časte Blaženu Djevicu Mariju u milome liku Gospe od Škrpjela, ili Gospe od hridi. Na tome čudesnome mjestu spomena na divna djela Božje dobrote, očitovane po Marijinoj nebeskoj zaštiti, obnavljaju povjerenje u nju kao Utočište u nevolji i Utjehu u kušnjama. Na tu »Hrid vjere« i biskup želi oslanjati svoju pastirsku službu i svoj osobni hod.

ZEMLJA (FRANJEVAŠTVO) I MORE

5. Smeđa boja gornjega polja grba uprisutnjuje zemlju, tlo (humus) i ujedno je znak poniznosti (humilitas) koja odlikuje čovjekov stav pred Stvoriteljem. Zemlja nas podsjeća da smo stvorenja, a stav poniznosti otvara oči za spoznaju veličine Božjega dara, po kojem silazi među nas da bi nas ponovno učinio dionicima svoga božanskoga života. U smeđoj boji zemlje razaznaje se i bliskost franjevačke karizme malenosti i služenja. U duhu franjevaštva biskup želi i nadalje radosnim služenjem očitovati Kristovu blizinu svima kojima je poslan.

6. Razdjelnica dvaju polja grba doima se poput vala, ali je mišljena u ideji ocrtavanja zaljeva (Boka kotorska) koji na tome području povezuje živopisna mjesta dugostoljetne povijesti i kulture hrvatskoga puka, čvrsto povezanoga s Katoličkom Crkvom. Zaljev je sigurna luka, utočište, prostor sigurnosti i nade. Zaljev je prostor sigurnoga doma, mira, mjesto kamo se uvijek rado vraća nakon putovanja »valovima života« i gdje putnik rado »ostaje«. Sigurnost zaljeva ipak ne odvraća pogled od prostranstva mora, njegove neobuhvatnosti, neistraživosti njegovih dubina i prijatnije njegovih valova. U toj nepredvidivosti more je metafora života, baš kako je Ivan Gundulić iz Kotoru bliskoga Dubrovnika pjevao:

*»Ah, nije život ljucki drugo neg smučeno jedno more,
neg plav jedna, ku udugo biju vali kako gore;
i sred ovijeh netom tmina čovek se rodi, mrijet počina.«*

(Suze sina razmetnoga)

Crkva je 'zaljev' u kojem lađa života pronalazi sigurnost i utihu i gdje se stječe otkrjepa za nove putove koji nas nose ususret valovima života. U našem »Zaljevu svetaca« – gdje su korijeni svetosti sv. Leopolda Bogdana Mandića, bl. Ozane Kotorke i bl. Gracije iz Mula, uz sv. Tripuna, zaštitnika Kotora i Kotorke biskupije – sjeme svetosti daje razlog nadi da će iz kršćanske vjernosti izniknuti nove mladice života s Kristom i obnovljen polet za sve izazove života.

Biskup Mladen spreman je biti Mladica koja snagom vjernosti želi ostati združena s Kristom, istinskim trsom, kako bi Crkva među bokeljskim vjernicima urodila plodovima svetosti, kršćanskoga zajedništva i ljubavi. U tome Zaljevu pred očima nam je čvrsto utočište, hrid, milosno lice Gospe od Škrpjela, čijemu zagovoru biskup povjerava svoje biskupsko služenje i svoj život. Marijo, Zvijezdo mora, sjaj pred lađom Crkve kotorske i pred koracima našega života.

IZ POVIJESTI KOTORSKE BISKUPIJE

VEOOMA RANO Boka Kotorska je došla u dodir s kršćanstvom. Apostol naroda, Sveti Pavao, u poslanici Rimljanima (Rim 15,19), ove prostore spominje kao Ilirik, a u drugoj poslanici Timoteju (2 Tim 4,10), kao Dalmaciju. Povezanost Ilirika s rimskom Crkvom išla je preko Soluna gdje je već u prvim stoljećima kršćanstva stolovao papinski vikar koji se još na VI. ekumenskom saboru 681. godine potpisuje kao Vikar Rimskoga Pape (“Vicarius Romani Pontificis”).

Pojavu kršćanstva na području Boke možemo smjestiti u kasnoantički, odnosno ranokršćanski period. Potvrđuje nam to Gemma, pronađena u Risnu s predstavom dobrog Pastira s janjetom i monogramom Isusa Krista, koja je datirana u treće ili četvrto stoljeće poslije Krista. Također, na jednoj rimskoj teguli koja se danas čuva u zbirci Gospe od Škrpjela, nalazi se znak križa koji se također datira u četvrto stoljeće. Bio bi to najstariji poznati znak križa u Crnoj Gori.

Prigodom Teodozijeve podjele Rimskoga carstva granica je išla na liniji Budva – Drina – Dunav. Područja lijevo od te granice pripala su Zapadu, a područja desno od nje Istoku. U crkvenom pogledu sav Ilirik je ostao pod jurisdikcijom Rima do 732. godine.

Pisani epigrafski spomenici iz VIII. i IX. stoljeća svjedoče o pripadnosti Boke zapadnom latinskom crkvenom krugu, još uvijek kako-tako jedinstvene i nepodijeljene Crkve. Isti spomenici nakon XI. stoljeća također pripadaju latinskom crkvenom krugu.

Teritorij biskupije u prošlosti se više puta mijenjao. U XIII. i XIV. st. granice Kotorske biskupije su dopirale do Dunava. Pod jurisdikcijom kotorskoga biskupa bili su tada: Prizren, Janjevo, Novo Brdo, Novi Pazar, Brskovo, Golubac, Brvenik, Plana, Mačva, Trepča, Trgovište i Beograd. Još se u XVI. st. kotorski biskup Tripo Bisanti 1513.-1540. potpisivao kao biskup cijele Srbije: “Totius Serbiae”. Naravno, ovo se odnosilo na katolike u Srbiji.

Boka Kotorska, uključujući i Budvu, već je sigurno u V.-VI. stoljeću administrativno bila organizirana u tri biskupije: Risan, Kotor i Budva.

Prvi spomen kotorskoga biskupa Paulusa potiče iz 451. godine, dok je slijedeći spomen kotorskoga biskupa iz 530. godine, gdje se on navodi kao sufragan Salonitanske crkve. Siguran je spomen kotorskoga biskupa na saboru u Niceji 787. godine. Starokršćanska krstionica iz kraja V. ili početka VI. stoljeća u crkvi sv. Marije od Rijeke, potvrđuje kontinuitet Kotorske biskupije od kasnoantičkih vremena. Kronotaksa kotorskih biskupa broji preko 80 imena.

Prvi poznati risanski biskup Sebastijan spominje se u pismima Pape Grgura Velikog 591. i 595. godine, iako novija istraživanja dvoje o geografskoj pouzdanosti ovog spomena. Zadnji je risanski biskup bio kotorski franjevac Antun Pasquali 1540. godine. Za risanskoga biskupa imenovao ga je Papa Siksto V. koji je bio porijeklom iz Boke. Granice ove biskupije zauzimale su i dobar dio risanskoga zaleđa. Znamenitoj benediktinskoj opatiji Sv. Jurja kraj Perasta, još su početkom XVIII. st. stanovnici Grahova plaćali godišnji doprinos u maslu.

Nedavno otkriveni temelji velike ranokršćanske bazilike u Budvi iz VI. stoljeća i ranokršćanske krstionice, također iz VI. stoljeća u Gospinoj crkvi u Lastvi Grbaljskoj, svjedoče o ranoj prisutnosti kršćanstva na području Budvanske biskupije. Prvi se put budvanski biskup spominje u IX. stoljeću kao sufragan Dukljanske metropolije. Zadnji je biskup u Budvi bio Antun Civrela 1570. godine. Brojni ratovi, pogibeljni život pomoraca, kužne bolesti, boravak zetskih episkopa u Boki i prodor Turaka u njeno zaleđe učinili su da se 1540. godine ugasi Risanska, a 1570. Budvanska biskupija. Istina, Budva će formalno do 1828. godine ostati biskupsko sjedište kojim će upravljati biskupi Kotora i nadbiskupi Bara, kao i samostalni apostolski vikari.

Grad Herceg Novi i njegova bliža okolica pripadali su od osnutka grada 1382. godine pa do 1687. drevnoj Trebinjskoj biskupiji. Godine 1695. mletačke vlasti daju Herceg Novi na upravu makarskom biskupu Nikoli Bjankoviću kao apostolskom administratoru sve do 1715. godine. Za vrijeme Morejskoga rata (1684.-1699.) Bjanković je sudjelovao

u borbi za oslobođenje Herceg Novog 1687. godine. Godine 1612. u aktima kotorskoga biskupskog arhiva zabilježen je jedan spor oko jurisdikcije u Herceg Novom između mrkanskoga biskupa i kotorskoga generalnog vikara Bisantija. Biskup Marin Drago zbog slabe komunikacije postavio je u Herceg Novom Dekana sa širokim ovlaštenjima (*Vicarius foraneum amplissima potestate*).

Godine 1880. župe Spič, Sušanj i Brca koje su pripadale Barskoj nadbiskupiji, odlukom Kongregacije za širenje vjere bile su pridružene Kotorskoj biskupiji. Spič je tada imao oko 600, Sušanj 300, a Brca 200 katolika.

I pored favoriziranja pravoslavlja za vrijeme Nemanjića svekoliki tijekom društvenog, političkog, umjetničkog a napose vjerskog života na području Kotorske biskupije ostaje u sferi zapadnog kršćanstva.

Na području Kotorske biskupije djelovalo je više muških i ženskih redovničkih zajednica. Samo benediktinskih samostana je bilo preko 20, neki od njih sigurno datiranih već od IX. stoljeća, poput onih u Budvi i Kotoru. U povijesnim izvorima spominju se i brojni pustinjaci. Prvi spomen franjevac u Kotoru potiče iz 1265. godine, a 1266. godine u Kotoru se javljaju i dominikanci. U XV. stoljeću u Boki djeluje i celestinski red, kao reformirani ogranak benediktinskoga reda. Od ženskih redovničkih zajednica na području Biskupije djelovale su: benediktinke, dominikanke, klarise, trećoredice, franjevke, milosrdnice, služavke Maloga Isusa, sestre Sv. Križa te članice svjetovnog instituta Suradnice Krista Kralja.

U početku je Kotorska starokršćanska biskupska katedra bila podložna solinskom, odnosno splitskom metropolitu. Kraće vrijeme Kotor priznaje dukljanskog, odnosno barskog, pa dubrovačkog metropolitu. Od godine 1172. (povremeno i ranije) pa sve do godine 1828. Kotor je u sastavu metropolije talijanskoga grada Barija. Od godine 1828. do 1932. Kotor je sufragan zadarskoga metropolite. Neko vrijeme je direktno podvrgnut Sv. Stolici, a od 1969. ponovno je u sastavu Splitske crkvene pokrajine.

Biskupija, čije se granice protežu od Sutorine (Herceg Novi) do rijeke Željeznice (Bar), administrativno je podijeljena na četiri dekanata, 26 župa i 3 kapelanije.

Kotorska biskupija dala je Crkvi sv. Leopolda Bogdana Mandića (†1942.) kapucina iz Herceg Novog, bl. Graciju (†1508.) iz Mula, bl. Ozanu (†1565.) rodom iz Crne Gore, te službenicu Božju Anu Mariju Marović (†1887.) utemeljiteljicu Družbe zadovoljštine Srca Isusova i Srca Marijina u Veneciji. Stoga se s pravom Bokokotorski zaljev naziva Zaljevom svetaca.

SV. TRIPUN MUČENIK (†250), zaštitnik je Kotorske biskupije. Rodom je iz Male Azije (Kampsada, blizu Niceje). U Crkvi je vršio službu egzorcista, a proslavio se dobrim dijelima prema siromasima i darom liječenja. Predaja mu pripisuje ozdravljenje kćerke rimskog cara Gordijana. Za vrijeme Decijeva progonstva pogubljen je, jer se nije htio odreći svoje kršćanske vjere, u dobi od 18 godina. U VI. st. u Carigradu su mu podignute bazilike, a godine 809. njegove relikvije, na putu iz Carigrada u Veneciju, otkupio je kotorski uglednik Andrija Saracenis, koji mu je i podigao prvobitnu crkvu u gradu. U X. st. crkva sv. Tripuna podignuta je u Rimu, nedaleko od današnjeg Papinskog Hrvatskog Zavoda Sv. Jeronima. Dolaskom svečevih relikvija i rastom štovanja mladog mučenika, sv. Tripun postaje glavnim zaštitnikom grada i biskupije, a Kotorani mu podižu velebnu katedralu, remek-djelo romaničke umjetnosti na istočnoj obali Jadrana. Katedrala, čija je gradnja započela prije 900 godina, posvećena je 1166. godine. Tripundanske svečanosti započinju recitiranjem Loda 27. siječnja, liturgijski se slavi 3. veljače, a vanjska proslava pada na prvu nedjelju nakon ovog datuma. Tada, prije početka mise, Bokeljska mornarica pleše kolo u čast Sv. Tripunu, a poslije mise, ulicama se grada procesionalno nose svete relikvije.

SVETI LEOPOLD BOGDAN MANDIĆ se rodio 12. svibnja 1866. u Herceg Novom, od oca Petra i majke Dragice Carević. Umro je na glasu svetosti u Padovi 30. srpnja 1942. Proglašen je blaženim 2. svibnja 1976.,

34 godine nakon smrti što je vrlo brzo. Svetim ga je proglasio papa Ivan Pavao II., 16. listopada 1983. Cijeli je život posvetio sjedinjenju kršćanskoga Zapada i Istoka službom ispovjednika po sakramentu. Preteča je moderne ekumenske misli. Liturgijski se slavi 12. svibnja.

BLAŽENI GRACIJA rodio se na Mulu 27. studenoga 1438., a umro na glasu svetosti u Veneciji 9. studenoga 1508. Do svoje tridesete godine bavio se ribarstvo kao i svi njegovi sumještani, a onda je tražeći bolje životne uvjete, pošao ploviti kao pomorac na venecijanskim brodovima. Obrevši se u Veneciji, nakon slušanja propovijedi bl. Šimuna iz Camerina, odlučio je postati redovnikom. Ulazi u samostan na Monte Ortoneu, prima habit pustinjaka augustinca i uzima ime Gracija. Bio je brat laik reda sv. Augustina. Život je proživio u strogoj pokori i štovanju presvete Euharistije, ispunjen brojnim svetačkim darovima i ljubavlju prema potrebitima. Već godinu dana poslije njegove smrti (1509.) u nekim crkvama Boke (Kavač) nalazimo na oltaru njegove slike. Njegovo neraspadnuto tijelo preneseno je iz Venecije na Muo 10. siječnja 1810. Crkva mu je priznala štovanje 25. svibnja 1889. Liturgijski se slavi 8. studenoga, a na Mulu, snagom papinske povlastice glavna svetkovina je 9. studenoga. Drugotni je zaštitnik Kotorske biskupije.

BL. OZANA KOTORKA je rođena 25. studenoga 1493. kao Katarina Kosić u selu Relezi u središnjoj Crnoj Gori, a umrla je u Kotoru 27. travnja 1565. na glasu svetosti. U Kotoru je radila kao sluškinja u uglednoj obitelji Bucchia (Buća) u kojoj je pomno upoznala katoličku vjeru. Iskazala se velikom pobožnošću i ljubavlju prema siromasima još i prije ulaska u ćeliju. Spominje se kao blažena već 1602. godine u testamentima kotorskih građana. Crkva joj je priznala štovanje 20. prosinca 1927. Pripadala je redovnicama trećoretkinjama sv. Dominika. Provela je 52 godine zatvorena u samostanskoj ćeliji u strogoj pokori (rekluzi, anahoretkinji). Tijelo joj se neraspadnuto čuva u crkvi sv. Marije od Rijeke. Godine 1665. uvrštena je među zaštitnike grada Kotora i biskupije. Liturgijski se slavi 27. travnja.

SLUŽBENICA BOŽJA ANA MARIJA MAROVIĆ je rođena u Veneciji 7. veljače 1815. od oca Josipa i majke Marije Ivanović. Umrula je u Veneciji na glasu svetosti 3. listopada 1887. Bavila se spisateljstvom, slikarstvom, glazbom, a bila je i zapažena pjesnikinja. Prevodeći njene sonete msgr. Gracija Ivanović je zapisao: “Poezija Ane Marović nije ostala zatvorena u stihovima. Sa stihova prešla je u život i život je bio ljepši od stihova.” Njeno životno djelo je osnivanje redovničke družbe čija je karizma bila spašavanje posrnulih djevojaka. Osobito se istakla u karitativnom i samaritanskom radu u bijednim dijelovima grada na lagunama. Papa Pio IX. rekao je za Anu Mariju: “Evo svetice koja ne prorokuje!” Godine 1993. završen je proces za njenu beatifikaciju, a 2007. godine izdan je Deret o njenim Herojskim krepostima.

Uz nabrojane, Kotorska biskupija dala je Crkvi i slijedeće svece: Bokeljske mučenike Petra, Andriju i Lovra (XIII. st.), Bl. Marina iz Kotora, franjevca mučenika (XIII. st.), Bl. Grgura iz Kotora, franjevca (potkraj XIII. i početkom XIV. st.), Sv. Feliksa (Srećka) mučenika (XVIII. st.), Bl. Adama iz Kotora, franjevca, Bl. Rafaela iz Barlette, servita te Padre Angelica (Ivan Krstitelj Martinelli). I u novije vrijeme poslije Drugoga svjetskog rata mučenički i bez suda, *in odium fidei*, ubijeni su svećenici don Ivan Brajnović, don Gracija Sablić i don Đuro Perušina.

MISA REĐENJA

PRIPRAVA

Prije početka mise ređenja, u prikladno vrijeme dok se narod još okuplja, u katedrali započinje kratka priprava zajednice. Animator izrekne uvodni poticaj te ukratko protumači liturgiju ređenja.

Neposredno prije početka izreknu se pojedinačni pozdravi nadbiskupima i biskupima te nazočnim predstavnicima društvenih i drugih ustanova.

UVODNI OBREDI

Kad je sve pripravljeno, zazvone katedralna zvona, a iz Dvorane biskupije krene ulazni ophod prema glavnim vratima katedrale. Iza đakona koji nosi Evangelistar, koji se rabi u misi i obredu ređenja, slijede prezbiteri koncelebranti, pa izabranik *mons. Mladen Vukšić* uz kojega su dvojica prezbitera pratitelja, *fra Dragan Ružić* i *fra Mladen Vukoja*, zatim biskupi koncelebranti, potom biskupi suzareditelji: splitski nadbiskup metropolit *mons. Zdenko Križić*, i barski nadbiskup *mons. Rrok Gjonlleshaj* te na kraju, s dvojicom đakona koji ga prate, glavni zareditelj, zagrebački nadbiskup metropolit *mons. Dražen Kutleša*. Ulaznu procesiju prati zajedničko i naizmjenično pjevanje zbora i sabrane zajednice.

ULAZNA PJESMA

M. Frisina

S.
A.
E - vo me, e - vo me, Go - spo - di - ne do - la - zim!

T.
B.

S.
A.
E - vo me, e - vo me, nek se vr - ši vo - lja tvo - ja u me - nil

T.
B.

Ti, Kriste, Kralj si vjekova

XVII. st.

1. Ti Kri-ste, Kralj si vje - ko - va, ti vla - dar svi - ju
 2. Gla - va - ri svih te na - ro - da pred svi-je-tom ja - vno
 3. O Kri-ste, mi - ra vla - da - ru, po - ko - ri sr - ca
 4. Ti za - to ru - ke ši - re - či, sa kri - ža vi - siš
 5. Ta za - to kru - ha, vi - na lik na žr - tve - ni - ku
 6. Sva sla - va te - bi, I - su - se, što - vlaš - ću svi-je - tom

1. na - ro - da, ti su - dac si je - din - ca -
 2. ča - sti - li, a mi ti e - vo kli - će -
 3. bun - tov - na, u je - dno sta - do sku - pi
 4. kr - va - vog i pro - bi - je - no su - li -
 5. kri - je te, i s pro - bo - de - nih gru - di
 6. u - prav - ljaš, i O - cu s Du - hom pre - bla -

1. ti svih u - mo - va i sr - da - ca.
 2. mo: ti vi - šnji Kralj si svi - ju nas!
 3. sve od te - be što od - lu - ta - še.
 4. com u pla - mu Sr - ce ot - kri - vaš.
 5. ti spas dje - ci tvo - joj i - zvi - re.
 6. gim u vje - čne vije - ke vje - ko - va.

Pripjev

Kri - ste, Kra - lju, mir i je - din - stvo

po - daj Cr - kvi svo - joj kr - šćan - skoj.

Kad prezbiteri i biskupi dođu do oltara, iskažu mu dužno poštovanje te svi idu na mjesta koja su im određena. Za vrijeme kađenja oltara pjeva se pjesma.

Nakon kađenja oltara, apostolski upravitelj Kotorske biskupije, Rrok Gjonlleshaj, barski nadbiskup, upućuje riječi pozdrava.

Nakon pozdrava, nadbiskup Kutleša stojeći kod sjedišta započinje slavlje znamenujući se znakom križa:

NADBISKUP:

U ime Oca i Sina i Duha Svetoga.

Narod se znamenuje znakom križa te odgovori: Amen.

Nadbiskup pozdravi zajednicu: **Mir vama!**

Narod odgovori: **I s duhom tvojim.**

Nadbiskup potom kratkim riječima uvede zajednicu u slavlje te pozove na priznanje grijeha i kajanje ovim ili sličnim riječima:

**Braćo i sestre, priznajmo svoje grijeh
da mogremo proslaviti sveta otajstva.**

Nakon kratke šutnje svi zajedno mole:

**Ispovijedam se Bogu svemogućemu
i vama, braćo, da sagriješih vrlo mnogo
mišlju, riječju, djelom i propustom:
moj grijeh, moj grijeh, moj preveliki grijeh.
Zato molim Blaženu Mariju vazda Djevicu,
sve anđele i svete, i vas braćo,
da se molite za me Gospodinu Bogu našem.**

Nadbiskup:

**Smilovao nam se svemogući Bog,
otпустиo nam grijeha naše
i priveo nas u život vječni.**

Narod:

Amen.

GOSPODINE

Puk i zbor naizmjenice pjevaju

Go-spo - di-ne, _____ smi - luj se.

Kri-ste, _____ smi - - luj se.

Go-spo-di-ne, _____ smi - luj se.

Gospo-di - ne, _____

_____ smi - - - luj se.

SLAVA

NADBISKUP zapjeva: **Slava Bogu na visini!**

Zbor i narod prihvate te zapjevaju:

Sveć.

N.

ZBORNA

NADBISKUP: Pomolimo se.

Svi zajedno neko vrijeme mole u šutnji.

NADBISKUP:

**Bože, po obilju svoje neizrecive milosti
danas želiš postaviti za predvodnika svoje Crkve Kotorske
službenika svoga, prezbitera Mladena.**

**Pomozi mu da dostojno vrši dužnost biskupske službe;
daj da, pod tvojim stalnim ravnanjem,
upravlja povjerenim pukom – riječju i primjerom.**

Narod odgovori: Amen.

LITURGIJA RIJEČI

PRVO ČITANJE Iz 61,1-3a

*Gospodin me pomaza, posla me blagovjesnikom biti siromasima
i dati im ulje radosti*

Čitanje Knjige proroka Izaije

Duh Gospodnji na meni je, jer me Gospodin pomaza,
posla me blagovjesnikom biti siromasima,
iscijeliti srca slomljena;
zarobljenicima proglasiti slobodu,
sušnjima oslobođenje;
proglasiti godinu milosti Gospodnje
i dan odmazde Boga našega;
utješiti sve ožalošćene,
razveseliti žalosne na Sionu
dati im vijenac mjesto pepela,
ulje radosti mjesto ruha žalosti,
pjesmu zahvalnicu mjesto duha očajna.

Riječ Gospodnja.

Svi uskliknu: Bogu hvala!

OTPJEVNI PSALAM Ps 91

Solist zapjeva, a svi ponove antifonu:

A. I grec

DRUGO ČITANJE 2 Kor 4,1-2.5-7

Propovijedamo Krista Isusa Gospodinom, a sebe slugama vašim poradi Isusa.

Čitanje Druge poslanice svetoga Pavla apostola Korinćanima

Braćo, budući da po milosrđu imamo ovu službu,
ne malakšemo. Ali odrekosmo se sramotnoga prikrivanja:
ne nastupamo lukavo, niti izopačujemo riječ Božju,
nego se objavljuvanjem istine preporučujemo
svakoj savjesti ljudskoj pred Bogom.

Jer ne propovijedamo same sebe,
nego Krista Isusa Gospodinom,
a sebe slugama vašim poradi Isusa.

Ta Bog koji reče: *Neka iz tame svjetlost zasine!*,
on zasnijetli u srcima našim da nam spoznanje
slave Božje zasnijetli na licu Kristovu.

To pak blago imamo u glinenim sudovima,
da izvanredna ona sila bude očito Božja, a ne od nas.

Riječ Gospodnja.

Svi uskliknu: Bogu hvala.

Zbor i narod pjevaju poklik: ALELUJA

GK

zatim zbor nastavlja:

A L E L U J A

/geslo fra Mladena V./

Glazba:
D. Filipović

Tekst:
Otk. 2,10

Maestoso $\text{♩} = 92$

Choir

mf A - le lu ja. *f* A - le lu ja. A - le - lu - ja, a - le -

Choir

6 lu - ja, a - le lu ja! *f* O - naj ko ji, vje - ran o sta -

Choir

12 je, vje - ran o - sta - je, do kra - ja, nje - mu pri - pa - da vje - nac pra - ve - dni, pra - ve -

rit.

Choir

18 dni. *mf* A - le - lu ja. *f* A - le lu

Choir

22 ja. *ff* A - le - lu - ja, a - le - lu - ja, a - le lu ja!

rit.

EVANĐELJE Lk 22,14-20.24-30

Čitanje svetog Evanđelja po Luki

Svi: Slava tebi, Gospodine

Kada dođe čas, sjede Isus za stol i apostoli s njim. I reče im: »Svom sam dušom čeznuo ovu pashu blagovati s vama prije svoje muke. Jer kažem vam, neću je više blagovati dok se ona ne završi u kraljevstvu Božjem.«

I uze čašu, zahvali i reče: »Uzmite je i razdijelite među sobom. Jer kažem vam, ne, neću više piti od roda trsova dok kraljevstvo Božje ne dođe.« I uze kruh, zahvali, razlomi i dade im govoreći: »Ovo je tijelo moje koje se za vas predaje. Ovo činite meni na spomen.« Tako i čašu, pošto večeraše, govoreći: »Ova čaša novi je Savez u mojoj krvi koja se za vas prolijeva.«

Uto nastaje među njima prepirka tko bi od njih bio najveći. A on im reče: »Kraljevi gospoduju svojim narodima i vlastodršci nazivaju sebe dobrotvorima. Vi nemojte tako! Naprotiv, najveći među vama neka bude kao najmlađi; i predstojnik kao poslužitelj. Ta tko je veći? Koji je za stolom ili koji poslužuje? Zar ne onaj koji je za stolom? A ja sam posred vas kao onaj koji poslužuje.«

»Da, vi ste sa mnom ustrajali u mojim kušnjama. Ja vam stoga u baštinu predajem kraljevstvo što ga je meni predao moj Otac: da jedete i pijete za mojim stolom u kraljevstvu mojemu i sjedite na prijestoljima sudeći dvanaest plemena Izraelovih.«

Riječ Gospodnja.

Svi uskliknu: Slava tebi, Kriste.

Nakon poklika *Slava tebi Kriste!* svi zajedno ponove poklik *Aleluja!* Navijestivši evanđelje, đakon odnese Evanđelistar predsjedatelju na poljubac, a zatim ga ponovno s poštovanjem položi na oltar, gdje ostane sve dok u liturgiji ređenja ne bude položen ređeniku na glavu.

LITURGIJA REĐENJA

Nakon navještaja Evandjelja svi ostanu stojeći te, naizmjenice sa zborom, pjesmom zazivaju snagu Duha Svetoga:

GK/M. Martinjak

Zbor i puk

1. O do - di, Stvor - će, Du - še Svet, po - ho - di du - še vjer - ni - ka,
3. Da - ro - va se - dam raz - da - ješ, ti, pr - ste des - ne O - če - ve,
5. Du - šma - na od nas ot - je - raj, i po - sto - ja - ni mir nam daj,
7. Sva sla - va O - cu vje - čno - mu, i us - kr - slo - mu Si - nu mu

1. po - te - ci vi - šnjom mi - lo - sti u gru - di što - no stvo - ri ih.
3. od vje - čnog O - ca o - be - ćan, ti pu - niš u - sta be - sje - dom.
5. is - pred nas i - di vo - di - nas da sva - kogzla se klo - ni - mo.
7. sa Tje - ši - te - ljem Pre - sve - tim, nek bu - de sad i u - vje - ke.

Zbor

2. Ti na - zi - vaš se Tje - ši - telj, bla - go - dat Bo - ga sve - viš - njeg,
4. Za - pa - li sve - tlo u sr - cu, za - dah - ni du - šu lju - bav - lju,
6. Daj O - ca da u - po - zna - mo i Kri - sta Si - na nje - go - va,

2. stu - de - nac ži - vi, lju - bav, plam
4. u ne - mo - ći - ma tje - les - nim
6. i u te Du - ha nji - ho - va

PREDSTAVLJANJE IZABRANIKA

Nakon toga glavni zaređitelj i biskupi suzaređitelji, s mitrom na glavi, pođu k sjedalima pripravljenima za ređenje te sjednu. Prezbiteri pratitelji doprate izabranika pred sjedalo glavnoga zaređitelja, kojemu on iskaže poštovanje. Jedan od prezbitera pratitelja obrati se glavnom zaređitelju ovim riječima:

**Prečasni Oče, Crkva Kotorska ište
da prezbitera Mladena zaređiš za odgovornu službu
biskupstva.**

Biskup glavni zaređitelj upita:
Imate li apostolski nalog?

Prezbitar-pratitelj odgovori:
Imamo.

Biskup glavni zaređitelj:
Neka se čita.

Svi sjednu. Čita se apostolski nalog, nakon čega svi daju pristanak
na izbor biskupa riječima:
Bogu hvala.

S.
A.
Bo-gu hva - la, Bo-gu hva - la, Bo-gu hva - la.

T.
B.

HOMILIJA

Prezbiteri pratitelji vrate se s izabranikom na svoje mjesto, a biskup glavni zareditelj drži homiliju u kojoj, polazeći od teksta biblijskih čitanja koja su naviještena u liturgiji riječi, govori kleru, narodu i izabraniku o biskupskoj službi.

OBEĆANJE IZABRANIKA

Poslije homilije svi ostanu sjediti. Izabranik u pratnji prezbitera pratitelja pristupi pred glavnoga zareditelja. Pratitelji se vrate na svoja mjesta, a biskup glavni zareditelj pita izabranika ovim riječima:

**Drevna uredba svetih otaca nalaže
da onaj koji ima biti zaređen za biskupa
bude pitan pred narodom
o nakani čuvanja vjere i vršenja službe.
Hoćeš li, dakle, predragi brate,
milošću Duha Svetoga,
sve do smrti vršiti službu
što nam je od apostola povjerena
i što ćemo je sada polaganjem ruku i tebi predati?**

Izabranik: Hoću.

Biskup glavni zareditelj:

**Hoćeš li vjerno i ustrajno propovijedati
Kristovo evanđelje?**

Izabranik: Hoću.

Biskup glavni zareditelj:

**Hoćeš li poklad vjere,
što je po predaji još od apostola
uvijek i svugdje sačuvan u Crkvi,
čuvati čistim i cjelovitim?**

Izabranik: Hoću.

Biskup glavni zareditelj:

**Hoćeš li Kristovo Tijelo, njegovu Crkvu,
graditi i trajno ostati u njegovu jedinstvu
sa zborom biskupa,
pod vlašću nasljednika blaženoga Petra apostola?**

Izabranik: Hoću.

Biskup glavni zareditelj:

**Hoćeš li vjerno iskazivati posluš
nasljedniku blaženoga Petra apostola?**

Izabranik: Hoću.

Biskup glavni zareditelj:

**Hoćeš li se kao dobar otac
brinuti za sveti Božji narod,
zajedno sa svojim suradnicima u službi
prezbiterima i đakonima,
i upravljati ga na put spasenja?**

Izabranik: Hoću.

Biskup glavni zareditelj:

**Hoćeš li, radi imena Gospodinova,
biti ljubazan i milosrdan
prema siromasima i tuđincima
i prema svima koji oskudijevaju?**

Izabranik: Hoću.

Biskup glavni zareditelj:

**Hoćeš li kao dobar pastir tražiti zalutale ovce
i ponovno ih dovoditi Gospodnjem ovčinjaku?**

Izabranik: Hoću.

Biskup glavni zareditelj:

**Hoćeš li se moliti bez prestanka
svemogućemu Bogu za sveti narod
i besprijekorno obavljati službu
vrhovnog svećeništva?**

Izabranik: Hoću, s Božjom pomoću.

Biskup glavni zareditelj:

**Bog, koji je u tebi započeo dobro djelo,
neka ga i dovrši.**

LITANIJSKA PROŠNJA

Zatim svi ustanu, a biskupi odlože mitru. Biskup glavni zareditelj stojeći, sklopljenih ruku, okrenut prema narodu poziva na molitvu:

**Pomolimo se, predragi,
da svemogućí i milosrdni Bog
izdašno izlije svoju milost na ovog izabranika,
na dobrobit Crkve.**

*Tada se izabranik prostre na tlo, i pjevaju se litanije. Đakon pozove:
Prignimo koljena, potom svi kleknu. Slijede litanijske prošnje:*

Gospodine, smiluj se!
Kriste, smiluj se!
Gospodine, smiluj se!

Gospodine, smiluj se!
Kriste, smiluj se!
Gospodine, smiluj se!

Sveta Marijo, majko Božja,
Sveti Mihovile,
Sveti Božji anđeli,
Sveti Ivane Krstitelju,
Sveti Josipe,

moli za nas!
moli za nas!
molite za nas!
moli za nas!
moli za nas!

Sveti Petre i Pavle,
Sveti Andrija,

molite za nas!
moli za nas!

Sveti Jakove,	moli za nas!
Sveti Ivane,	moli za nas!
Sveti Toma,	moli za nas!
Sveti Jakove,	moli za nas!
Sveti Filipe,	moli za nas!
Sveti Bartolomeju,	moli za nas!
Sveti Mateju,	moli za nas!
Sveti Šimune,	moli za nas!
Sveti Tadeju,	moli za nas!
Sveti Matija,	moli za nas!
Sveta Marijo Magdaleno,	moli za nas!
Sveti Stjepane,	moli za nas!
Sveti Lovro,	moli za nas!
Sveti Tripune,	moli za nas!
Sveti Ireneju,	moli za nas!
Sveti Jeronime,	moli za nas!
Sveti Ambrozije,	moli za nas!
Sveti Augustine,	moli za nas!
Sveti Benedikte,	moli za nas!
Sveti Ćirile i Metode,	molite za nas!
Sveti Franjo i Dominiče,	molite za nas!
Sveti Antune Padovanski,	moli za nas!
Sveti Toma Akvinski,	moli za nas!
Sveti Ignacije,	moli za nas!
Sveti Ivane Marija Vianneyju,	moli za nas!
Sveti Ivane Nepomuče,	moli za nas!
Sveti Roče,	moli za nas!
Sveta Terezijo od Isusa,	moli za nas!
Sveti Nikola Taveliću,	moli za nas!
Sveti Marko Križevčanine,	moli za nas!
Sveti Leopolde Bogdane Mandiću,	moli za nas!
Sveti Ivane Pavle Drugi,	moli za nas!
Sveti bokeljski mučenici,	molite za nas!

Blaženi Gracija iz Mula,
Blažena Ozano Kotorska,
Blažena Marijo Propetog Isusa
Blaženi Alojzije Stepinče
Blažene Drinske mučenice,
Blaženi Miroslave Bulešiću,
Svi sveci i blaženici hrvatskoga naroda,
Svi sveci i svetice Božje,

moli za nas!
moli za nas!
moli za nas!
molite za nas!
moli za nas!
molite za nas!
molite za nas!

Od svakoga zla
Od svakoga grijeha
Od smrti vječne
Po utjelovljenju svojem
Po smrti i uskrsnuću svojem
Po izlivanju Duha Svetoga

oslobodi nas, Gospodine!
oslobodi nas, Gospodine!
oslobodi nas, Gospodine!
oslobodi nas, Gospodine!
oslobodi nas, Gospodine!
oslobodi nas, Gospodine!

Grešnici,
Da se dostojiš svoju svetu Crkvu
voditi i čuvati,
Da se dostojiš rimskoga biskupa
i sve crkvene redove
u svetoj vjeri sačuvati,
Da se dostojiš ovog izabranika
blagosloviti,
Da se dostojiš ovog izabranika
blagosloviti i posvetiti,
Da se dostojiš ovog izabranika
blagosloviti, posvetiti i zarediti,

tebe molimo, usliši nas!
tebe molimo, usliši nas!
tebe molimo, usliši nas!
tebe molimo, usliši nas!
tebe molimo, usliši nas!
tebe molimo, usliši nas!

Da se dostojiš svim narodima
mir i pravu slogu darovati,
Da se dostojiš svim patnicima
svoje milosrđe udijeliti,
Da se dostojiš nas same u tvojoj svetoj
službi potkrijepiti i sačuvati,

tebe molimo, usliši nas!
tebe molimo, usliši nas!
tebe molimo, usliši nas!

Isuse, Sine Boga živoga,
Kriste, čuj nas!
Kriste, usliši nas!

tebe molimo, usliši nas!
Kriste, čuj nas!
Kriste, usliši nas!

Kad završi pjevanje litanija, glavni zareditelj ustane te stojeći, raširenih ruku, govori:

**Milostiv budi, Gospodine, našim prošnjama:
izlij na ovoga svoga slugu
s puninom svećeničke milosti
silu svoga blagoslova.
Po Kristu, Gospodinu našem.**

Svi: Amen.

POLAGANJE RUKU I MOLITVA REĐENJA

Izabranik ustane, pristupi biskupu glavnomu zareditelju, koji s mitrom stoji pred sjedalom, i pred njim klekne.

Biskup glavni zareditelj polaže ruke izabraniku na glavu, ništa ne govoreći. Zatim to učine i svi drugi biskupi, pristupajući jedan za drugim. Poslije polaganja ruku biskupi ostanu oko glavnoga zareditelja do svršetka molitve ređenja, ali tako da vjernici mogu dobro pratiti sveti čin.

Zatim biskup glavni zareditelj uzima Evandelistar od jednog đakona i položi ga otvorena izabraniku na glavu; dvojica đakona, stojeći izabraniku koji kleči zdesna i slijeva, drže Evandelistar nad njegovom glavom sve dok ne završi molitva ređenja.

Biskup glavni zareditelj, skinuvši mitru, a uza nj su i drugi biskupi, isto tako bez mitre, raširenih ruku govori molitvu ređenja:

Bože, Oče Gospodina našega Isusa Krista,
Oče milosrđa i Bože svake utjehe,
ti u visinama stanuješ i gledaš ponizne
i poznaješ ih i prije nego što postanu.
Svojom milosnom riječju dao si u svojoj Crkvi pravila:
ti si od iskona predodredio
rod pravednika počevši od Abrahama,

ti si prvake i svećenike postavljao
i svetišta svoga nisi ostavljao bez službe,
tebi se od početka svijeta svidjelo
proslavljati se u onima koje si odabrao.

Sljedeći dio molitve izgovaraju, sklopljenih ruku, svi biskupi zareditelji,
ali tihim glasom da se jasno čuje glas biskupa glavnoga zareditelja:

A sada izlij na ovoga izabranika
onu moć koja je od tebe – Duha vodstva,
kojega daje ljubljenu Sinu svome Isusu Kristu,
a on ga darova svetim apostolima,
koji sazdaše Crkvu po pojedinim mjestima
kao tvoje svetište,
na slavu i neprestanu hvalu imena tvojega.

Nastavlja sâm biskup glavni zareditelj:

Podaj, Oče, poznavaoče srdaca,
ovom svome sluzi
kojega si izabrao za biskupstvo,
da pase tvoje sveto stado
i da besprijekorno vrši službu vrhovnog svećeništva
služeći ti danju i noću,
da neprestance umilostivljuje tvoje lice
i prinosi darove tvoje svete Crkve.

Daj da snagom Duha ima velikosvećeničku vlast
otpuštati grijeha po tvojem nalogu;
da dijeli službe po tvojoj zapovijedi
i razrješuje sve okove vlašću koju si dao apostolima;
neka ti omili blagošću i čistim srcem,
prinoseći ti miomiris,
po Sinu tvome Isusu Kristu,
po kojemu tebi slava i sila i čast,
s Duhom Svetim u svetoj Crkvi,
i sada i u vijeke vjekova.

Svi: Amen.

Kad se završi molitva ređenja, svi sjednu. Biskupi suslavitelji vrte se na svoja mjesta. Đakoni uklone Evanđelistar što su ga držali nad glavom zaređenoga, a jedan od đakona, ostajući postrance, drži Evanđelistar sve dok ne bude predan zaređenomu. Biskup glavni zareditelj i ostali biskupi stave mitru.

MAZANJE GLAVE I PREDAJA EVANĐELISTARA I ZNAMENJA

Biskup glavni zareditelj uzme platneni gremijal, primi od poslužitelja posudu sa svetom krizmom te maže glavu zaređenomu koji pred njim kleči, govoreći:

**Bog, koji te učini dionikom
Kristova vrhovnog svećeništva,
izlio na te otajstvenu pomast
i dao da donosiš rod duhovnog blagoslova.**

Zatim biskup glavni zareditelj opere ruke. Potom uzima od đakona Evanđelistar i predaje ga zaređenomu govoreći:

**Primi evanđelje
i propovijedaj riječ Božju
sa svom strpljivošću i poukom.**

Poslije toga đakon ponovno uzme Evanđelistar i odloži ga na oltar. Biskup glavni zareditelj stavi zaređenomu prsten na prstenjak desne ruke govoreći:

**Primi prsten, znak vjere:
i neokrnjeno štiti Božju zaručnicu, svetu Crkvu,
neustrašivom vjerom urešen.**

Zatim biskup glavni zareditelj stavlja zaređenomu mitru na glavu govoreći:

**Primi mitru i neka u tebi blista sjaj svetosti
te, kad se pojavi prvak pastirā,
mogneš primiti neuveli vijenac slave.**

Najzad predaje zaređenomu pastirski štap govoreći:

**Primi štap, znak pastirske službe,
i pazi na svekoliko stado
u kojem te Duh Sveti postavi za biskupa
da ravnaš Božjom Crkvom.**

Svi ustanu. Biskup glavni zaređitelj pozove novozaređenoga biskupa da sjedne na katedru, a sam pak biskup glavni zaređitelj sjedne zdesna zaređenomu.

Novozaređeni, odloživši štap, prima cjelov mira od biskupa glavnoga zaređitelja i od svih drugih biskupa.

U međuvremenu zbor pjeva jednu ili više skladbi:

OSTANI Vjeran (Don Dragan Filipović)

Ovim svijetom (Fra Slavko Topić)

Vjerovanje i sveopća molitva se izostavljaju,
misa se nastavlja prinosom darova.

EUHARISTIJSKA LITURGIJA

PRIPRAVA DAROVA

Svi sjednu, a đakoni i poslužitelji započnu pripravu oltara i darova. Dok je predsjedatelj (novozaređeni biskup) na sjedištu, donose se darovi za euharistijsku žrtvu. Zbor i puk pjevaju:

Izvore vode žive

S. Topić

Obr.: M. Martinjak (2006.)

Zbor i puk

1. Iz - vo-re vo - de ži - ve tvoje - ka o - ro - si Duh,
2. Ru - ka - ma žu - lja - vim u - bra - ni, zo - ri - o sun - ca ih žar,
3. Po - o - vim da - ri - ma pri - mi i nas za ne - be - ski stol,

1. da - rov - no
2. za sve - ti
3. svu na - šu

1. plo - do - ve lo - ze i nji - ve:
2. s lju - bav - lju Te - bi su da - ni
3. na svo - je sr - ce pri - vi - ni

1. vi - no i kruh, da - rov - no vi - no i kruh.
2. žr - tve - ni dar, za sve - ti žr - tve - ni dar.
3. ra - dost i bol, svu na - šu ra - dost i bol.

1. da - rov - no vi - no i kruh.
2. za sve - ti žr - tve - ni dar.
3. svu na - šu ra - dost i bol.

Okadivši oltar i opravši ruke, predsjedatelj pozove zajednicu na molitvu ovim riječima:

Molite, braćo i sestre, da moja i vaša žrtva bude ugodna Bogu Ocu svemogućemu.

Narod ustane i odgovori:

**Primio Gospodin žrtvu iz tvojih ruku
na hvalu i slavu svojega imena
i na korist nama
i čitavoj svojoj svetoj Crkvi.**

Zatim predsjedatelj raširenih ruku izgovara Molitvu nad darovima:

**Prinosimo ti, Gospodine, žrtvu hvale
da obnoviš naše služenje novim silama
te da ono što si nama nevrjednima povjerio
sam milostivo izvršiš. Po Kristu.**

Narod usklikne:

Amen!

Nakon Molitve nad prinosima biskupi suslavitelji rasporede se oko oltara.

EUHARISTIJSKA MOLITVA

NADBISKUP: Gospodin s vama

Narod: I s duhom tvojim.

NADBISKUP: Gore srca

Narod: Imamo kod Gospodina.

NADBISKUP: Hvalu dajmo Gospodinu Bogu našem.

Narod: Dostojno je i pravedno.

Uistinu je dostojno i pravedno,
pravo i spasonosno,
da vazda i svagdje zahvaljujemo tebi,
Gospodine, sveti Oče, svemogućí vječni Bože.

Ti si Jedinorođenoga Sina svoga pomazao Duhom Svetim
za svećenika novoga i vječnoga saveza
i odredio da njegovo jedinstveno svećeništvo
nastavlja živjeti u njegovoj Crkvi.

On sav svoj narod odlikuje kraljevskim svećeništvom,
a iz ljubavi prema braći odabire ljude
koji polaganjem ruku postaju dionici njegove svećeničke
službe.

Oni, u njegovo ime, obnavljaju žrtvu ljudskoga spasenja,
tvojim vjernima pripravljaју vazmenu gozbu,
prednjače ljubavlju, hrani ih tvojom riječju
i krijepe svetim otajstvima.

Oni posvećuju život tebi i spasu braće,
nastoje postati slika samoga Krista
i postojano svjedočiti ljubav i vjernost tebi.

Zato i mi, Gospodine, s anđelima i sa svima svetima,
tebe slavimo i ushićeni klićemo:

SVET

Raširenih ruku, predsjedatelj nastavi:

Uistinu svet si, Gospodine,
i pravo je da te sve stvorenje tvoje slavi,
jer po svome Sinu,
Gospodinu našem Isusu Kristu,
djelotvornom snagom Duha Svetoga
svemu daješ život, sve posvećuješ
i neprestano okupljaš svoj narod
da od istoka sunčanog do zapada
prinosi čistu žrtvu imenu tvome.

Sklopi ruke i, držeći ih ispružene nad darovima, govori, a zajedno s njim, tišim glasom, i svi suslavitelji:

Stoga te smjerno molimo, Gospodine,
udostoj se tim istim Duhom
posvetiti ove darove,
koje ti donosimo za žrtveni prinos,

da postanu Tijelo i ✠ Krv
tvoga Sina, Gospodina našega Isusa Krista,
koji nam je povjerio slaviti ova otajstva.

One noći kad je bio predan,
on uze kruh,
tebi zahvali, tebe blagoslovi,
razlomi kruh i dade ga učenicima svojim govoreći:

**UZMITE I JEDITE OD OVOGA SVI:
OVO JE MOJE TIJELO
KOJE ĆE SE ZA VAS PREDATI.**

Pokaže posvećenu hostiju narodu, spusti je na pliticu i, pokleknuvši,
pokloni se. Zatim nastavi:

Isto tako, pošto večeraše,
uze kalež,
tebi zahvali, tebe blagoslovi
i dade učenicima svojim govoreći:

**UZMITE I PIJTE IZ NJEGA SVI:
OVO JE KALEŽ MOJE KRVI
NOVOGA I VJEČNOGA SAVEZA
KOJA ĆE SE PROLITI ZA VAS I ZA SVE LJUDE
NA OTPUŠTENJE GRIJEHA.
OVO ČINITE MENI NA SPOMEN.**

Pokaže kalež narodu, stavi ga na tjelesnik i, pokleknuvši, pokloni se.

Zatim kaže: **Tajna vjere.**

A narod nastavi poklikom:

Tvoju smrt, Gospodine, naviještamo,
tvoje uskrsnuće slavimo,
tvoj slavni dolazak iščekujemo.

Predsjedatelj i koncelebranti:

Zato, Gospodine, slavimo spomen
spasonosne muke Sina tvoga,
veličanstvenog uskrsnuća
i uzašašća u nebesku slavu,
te iščekujući njegov drugi dolazak
zahvalno ti prinosimo
ovu žrtvu, živu i svetu.

Pogledaj, Gospodine, prinos Crkve svoje,
onu istu žrtvu
po kojoj si nam darovao pomirenje:
okrijepi nas Tijelom i Krvlju Sina svoga,
ispuni njegovim Svetim Duhom
te u Kristu budemo jedno tijelo i jedan duh.

PRVI KONCELEBRANT:

Učinio nas Duh Sveti vječnim darom za tebe
da zadobijemo baštinu s tvojim odabranicima:
s blaženom Djevicom Bogorodicom Marijom,
s blaženim Josipom njezinim zaručnikom,
s blaženim apostolima tvojim i slavnim mučenicima,
sa sv. Tripunom, sv. Leopoldom, bl. Ozanom i bl. Gracijom,
i sa svima svetima.

Uzdamo se da će nam njihov zagovor
kod tebe uvijek pomagati.

DRUGI KONCELEBRANT:

Molimo te, Gospodine,
da ova žrtva našega pomirenja
bude za mir i na spasenje svega svijeta.
Crkvu svoju na putu zemaljskom utvrđuj u vjeri ljubavi
sa slugom svojim papom našim Franjom i slugom svojim
Mladenom koji je danas zaređen za pastira Crkve Kotorske,
sa zborom biskupa, sveukupnim klerom i svim narodom
što si ga sebi stekao.

TREĆI KONCELEBRANT:

Usliši molbe ove svoje zajednice
koja, tvojom milošću, ovdje pred tobom stoji.
Sve sinove i kćeri svoje širom svijeta
ti, blagi Oče, milostivo k sebi privedi.

ČETVRTI KONCELEBRANT:

Našu pokojnu braću i sestre
i sve koji u tvojoj ljubavi prijedoše s ovoga svijeta
dobrostivo primi u svoje kraljevstvo,
gdje se i mi nadamo zajedno s njima
vječno uživati u tvojoj slavi,

po Kristu, našem Gospodinu,
po kojemu sva dobra svijetu daješ.

Predsjedatelj uzme pliticu s hostijom, a đakon kalež, te zajedno sa svim koncelebrantima zapjeva:

**PO KRISTU, I S KRISTOM, I U KRISTU,
TEBI BOGU, OCU SVEMOGUĆEMU,
U JEDINSTVU DUHA SVETOGA,
SVAKA ČAST I SLAVA
U SVE VIJEKE VJEKOVA.**

Narod, zajedno sa zborom, svečanim usklikom odgovori:
Amen!

OBREDI PRIČESTI

Odloživši kalež i pliticu, predsjedatelj sklopljenih ruku govori ovim ili drugim prikladnim riječima:

**Spasonosnim zapovijedima potaknuti
i božanskim naukom poučeni
usuđujemo se govoriti:**

Raširi ruke i zajedno s narodom pjeva:

Oče naš, koji jesi na nebesima,
sveti se ime tvoje,
dođi kraljevstvo tvoje,
budi volja tvoja, kako na nebu tako i na zemlji.
Kruh naš svagdanji daj nam danas
i otpusti nam duge naše
kako i mi otpuštamo dužnicima našim
i ne uvedi nas u napast,
nego izbavi nas od zla.

Predsjedatelj nastavi sām raširenih ruku:

**Izbavi nas, molimo, Gospodine, od svih zala,
daj milostivo mir u naše dane,
da s pomoću tvoga milosrđa
budemo svagda i slobodni od grijeha
i sigurni od sviju nereda,
čekajući blaženu nadu:
dolazak Spasitelja našega Isusa Krista.**

Sklopi ruke. Narod zaključi molitvu poklikom:

Jer tvoje je kraljevstvo i slava i moć u vjekove!

Zatim predsjedatelj raširenih ruku naglas govori:

**Gospodine Isuse Kriste, ti si rekao svojim apostolima:
mir vam ostavljam, mir vam svoj dajem;
molimo, ne gledaj naše grijeha,
nego vjeru svoje Crkve;
daruj joj mir i jedinstvo
kako je volja tvoja.**

Sklopi ruke:

Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova.

Narod odgovori:

Amen.

Predsjedatelj, šireći ruke, doda:

Mir Gospodnji bio vazda s vama.

Narod odgovori:

I s duhom tvojim.

Zatim (đakon) doda:

Pružite mir jedni drugima.

I svi pružanjem ruke zasvjedoče jedni drugima mir i ljubav. Predsjedatelj daje mir đakoniu i biskupima koncelebrantima; zatim uzme hostiju i prelomi je nad pliticom, a djelić stavi u kalež tiho govoreći:

**Ovo sjedinjenje Tijela i Krvi
Gospodina našega Isusa Krista
bilo nama pričesnicima za vječni život.**

Za to vrijeme puk i zbor naizmjenice pjevaju pjesmu *Jaganjče Božji*:

JAGANJČE BOŽJI

Zatim predsjedatelj sklopljenih ruku tiho govori:

**Gospodine Isuse Kriste, Sine Boga živoga,
ti si po volji Očevoj,
uz sudjelovanje Duha Svetoga,
svojom smrću oživio svijet:
izbavi me ovim presvetim Tijelom i Krvlju svojom
od svih mojih opačina i svakoga zla;
daj da se uvijek držim tvojih zapovijedi,
i ne dopusti da se ikad odijelim od tebe.**

Svi koncelebranti zajedno pokleknu, a predsjedatelj uzme hostiju, malo je podigne iznad plitice, te, licem prema narodu, naglas kaže:

**Evo Jaganjca Božjeg,
evo onoga koji oduzima grijehе svijeta.
Blago onima koji su pozvani na gozbu Jaganjčevu.**

I zajedno s narodom kaže:

**Gospodine, nisam dostojan da uniđeš pod krov moj,
nego samo reci riječ
i ozdravit će duša moja.**

Nakon što se pričestio, uzme pliticu ili ciborij te pođe k onima koji će se pričestiti.

Za vrijeme pričesti zbor i puk zajedno pjevaju:

Uzmi kruh

Fr. H. William

S. A.

p

1. Pri - di sto - lu Go - spod - nje - mu, u - zmi, bla - guj sve - ti kruh,
2. Pri - di sto - lu Go - spod - nje - mu, te - be zo - ve dan i noć,
3. Pri - di sto - lu Go - spod - nje - mu, ne - moj od - bit po - ziv taj,

mf

T. B.

5

S. A.

p

1. I - sus nu - di sa - ma se - be, da - ru - ju - či lju - bav svu.
2. svo - jom go - zgom če - ka na - te, že - li te - bi da - ti moć. U - zmi
3. u - zmi bla - guj njeg - vo tije - lo, po njem bu - di sva - kom raj.

T. B.

9

S. A.

mf

kruh, bla - guj kruh no - si ga kroz cij - li svijet, u - zmi

p u - zmi kruh, *mf* bla - guj kruh

T. B.

13

S. A.

kruh, sve - ti kruh — da - je ži - vot ne - ćeš mrijet.

f u - zmi kruh

T. B.

O da bude radost

M. Vidiljov - R. Tačlik

1. O da bu - de ra - dost me - đu na - ma
2. O da bu - de sre - tno na - še bi - će
3. O da bu - de mir na cij - lom svije - tu:

1. što smo krv - lju Kri - sto - vom o - pra - ni!
2. što se že - dno prav - de po - sve - ću - je!
3. sve - ti mir što, Kri - ste, o - be - ća - vaš!

1. O da bu - de lju - bav me - đu na - ma
2. O da bu - de ži - vot naš za dru - ge
3. O da bu - de u sva - ko - me sr - cu

1. što smo br - ćom Kri - sto - vom pro - zva - ni.
2. bla - go - slov i mir što u - sre - ću - je!
3. o - ganj ži - vi što ga ti raz - ga - raš!

Tebi pjevam

Sedlak - Komarevski

Adagio

1. Te - bi pje - vam, Te - be bla - go - sliv - ljam,
2. Te - be lju - bim, Te - bi ja - slu - žim

mp *mf*

The first system of the musical score is in 3/4 time, with a key signature of three flats (B-flat, E-flat, A-flat). It features a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line begins with a melodic phrase, and the piano accompaniment provides harmonic support. Dynamics include mezzo-piano (mp) and mezzo-forte (mf).

1. Te - be bla - go - sliv - ljam, Go - spo - de.
2. Te - bi ja - slu - žim,

The second system continues the musical score, maintaining the 3/4 time signature. It includes a change in time signature to 4/4 for the vocal line. The piano accompaniment continues with a steady rhythm. Dynamics are consistent with the previous system.

mp I mo - lim Ti se, *mf*
i mo - lim Ti se,

The third system features a repeat sign at the beginning. The vocal line starts with a new phrase, and the piano accompaniment provides accompaniment. Dynamics are mezzo-piano (mp) and mezzo-forte (mf).

f i mo - lim Ti se, Bo - že, Bo - že naš. *mf*

The fourth system concludes the musical score. The vocal line features a final phrase, and the piano accompaniment provides accompaniment. Dynamics include forte (f) and mezzo-forte (mf).

Kad završi pričešćivanje puka, predsjedatelj sa sjedišta pozove na molitvu:
Pomolimo se.

Svi zajedno neko vrijeme mole u šutnji.

Predsjedatelj, raširenih ruku, nastavi:

**Dovedi u nama, molimo te, Gospodine,
do punine ljekovito djelo tvoga milosrđa:
milostivo nas usavršuju i tako krijepi
da ti svojim životom u svemu omilimo.
Po Kristu.**

Narod usklikne:

Amen!

ZAVRŠNI OBRED

Svi sjednu. Slijede pozdravni govori.

Nakon izrečenih čestitaka svi ustanu te iskažu hvalu Bogu pjevajući:

I. Franz - H. Bone

1. Te - be Bo - ga hva - li - mo, vjer - no
vječ - nog O - ca sla - vi - mo, slo - žnim
2. Ke - ru - bi - ni smjer - no svi du - bo -
Se - ra - fi - ni slo - žno ti jed - nim

1. i - spo - vije - da - mo,
gla - som pje - va - mo. Na - ne - be - sim
2. ko - se kla - nja - ju,
gla - som pje - va - ju. Svet, svet, svet je

an - đe - li štu - ju te - sar - kan - đe - li.
Go - spod Bog, kralj pre - slav - ni pu - ka svog!

Novozaređeni biskup, u pratnji dvojice biskupa, prolazi katedralom i blagoslivlja sabranu zajednicu.

Slijedi riječ zahvale novozaređenoga biskupa Mladena.

BLAGOSLOV I OTPUST

Novozaređeni biskup, prije podijele blagoslova izgovara tri prozbenazaziva. Đakon može pozvati ovim ili sličnim riječima:

Naklonite se za blagoslov.

Novozaređeni biskup, ispruženih ruku izgovara:

**Bože, ti se milostivo brineš za svoj narod
i s ljubavlju njime upravljaš:
daj Duha mudrosti
onima kojima si povjerio upravu Crkve,
da duhovni napredak stada postane
vječna radost za pastire.**

Svi: Amen.

Zaređeni:

**Bože, ti svojom veličanstvenom moći određuješ
broj naših dana i mjere naših vremena:
pogledaj milostivo na našu poniznu službu i udijeli
našemu vremenu savršeno obilje svoga mira.**

Svi: Amen.

Zaređeni:

**Bože, i mene si milosno obdario darovima svoje blagodati
uzdigao me na stupanj biskupstva:
budi mi milostiv pomoćnik u povjerenjoj službi
da ti omilim riječju i životom;
upravljaj srce naroda i biskupa
da ni pastiru nikada ne uzmanjka
posluh stada ni stadu briga pastira.**

Svi: Amen.

Zaređeni:

**I sve vas ovdje okupljene
blagoslovio svemogući Bog,
Otac ✘ i Sin ✘ i Duh ✘ Sveti.**

Svi: **Amen.**

Tada đakon, sklopljenih ruku, zapjeva:

Idite u miru.

Svi: **Bogu hvala.**

Nakon što predsjedatelj iskaže čast oltaru, procesija se iz svetišta uputi prema izlazu. Zbor i narod pjevaju:

P. Perica - A. Smolka

1. Do ne - be - sa nek se o - ri na - ših gru - di grom - ki
2. Čuj - te, pu - ci, ši - rom svije - ta, o - ci na - ši čuj - te
3. Stijeg Hr - va - ta sr - ce Kri - sta; tu nam ru - di sre - ća,

1. glas ne - ka jek - nu raj - ski dvo - ri, nek nas ču - je I - sus
2. sad; čuj - te slu - ge pa - kla kle - ta, ka - ko Hr - vat kli - će
3. spas: tu slo - bo - da zla - tna bli - sta, tu se o - ri slav - ski

Pripjev

1. Spas: I - su - kr - ste, sr - cu tvom s na - ma naš se ku - ne
2. mlad:
3. glas:

dom: du - šom, tije - lom vijek sam

tvoj, za krst ča - sni bi - juć boj.

LITURGIJSKO PJEVANJE PREDVODE ZBOROVI:

Zbor „Fra Grga Martić“ – župa Bezgrešnog Začeca BDM – Posušje

DIRIGENT:

s. Ivana Džeba

ORGULJSKA PRATNJA:

Ivana Pekas

i

Župni zbor Kotorske katedrale
S. Dragica Kuštre, Anđela Homen

LITURGIJSKA ASISTENCIJA:

Bogoslovi Hercegovačke franjevačke provincije – Zagreb

CEREMONIJARI:

Don Robert Tonsati

Fra Andrija Majić

UREDIO:

Don Robert Tonsati

UNOS NOTNIH PRILOGA:

Neven Kraljić

GRAFIČKA PRIPREMA:

Siniša Kolar

IZDAJE:

BISKUPSKI ORDINARIJAT KOTOR, 2024.

